Consecințele separatismului

Cronica crimelor și infracțiunilor economice, financiare, bancare etc., comise împotriva Republicii Moldova, împotriva poporului ei

1. De la 1 aprilie 1991.

Încălcînd legislația bancară a Republicii Moldova («Cu privire la Banca Națională a Moldovei», «Cu privire la bănci și la activitatea bancară»), normele și regulile internaționale, precum și acordurile respective între țările membre ale C.S.I., acordurile bilaterale între băncile naționale ale Moldovei și ale altor țări ale C.S.I., filialele Băncii Comerciale pe Acțiuni a Băncii Agroindustriale (filialele din Dubăsari, Camenca, Ribnița, Grigoriopol, Slobozia, Bender), precum și Banca pentru Construcții Industriale din orașul Ribnița au deschis conturi corespondente în alte state din C.S.I. Aceasta a provocat deteriorarea relațiilor de decontări și credite ale Republicii Moldova, a creat posibilitatea finanțării bandelor de mercenari-imigranți (cazaci și alte elemente criminale și teroriste) din Rusia antrenate în lichidarea organelor de putere legitime ale statului Moldova.

Băncii Naționale a Moldovei, precum și organelor statistice din Moldova nu li se mai prezintă datele privind informația bancară, prevăzută de legile Republicii Moldova.

2. 18 octombrie 1991.

Formațiunea antistatală de la Tiraspol a dat indicații filialelor Băncii pentru Construcții Industriale și ale Băncii pentru Probleme Sociale și Locuințe din unele orașe din raioanele de răsărit ale Republicii Moldova (Tiraspol, Ribnița, Dnestrovsk), să înceteze operațiile financiare prin conturile deschise la Banca Națională a Moldovei (BNM) și să deschidă pînă la 25 octombrie 1991 conturi corespondente în afara Moldovei și să execute prin acestea decontările de rigoare.

3. Sfîrșitul anului 1991 — începutul anului 1992.

Structurile anticonstituționale concediază de la serviciu specialiști și funcționari de naționalitate băștinașă. De exemplu, au fost concediați toți bibliotecarii de naționalitate română din biblioteca centrală din Dubăsari, care au fost nevoiți să se mute la Chișinău. Această situație discriminatorie are loc mai ales în sistemul învățămîntului public (orașele Dubăsari, Bender, raioanele Slobozia, Grigoriopol ș. a.) Închiderea Universității Pedagogice din Tiraspol etc. Au fost arse operele clasicilor literaturii române, precum și lucrări ale scriitorilor contemporani din Moldova.

4. Sfîrșitul anului 1991 — începutul anului 1992.

Structurile anticonstituționale din Transnistria confiscă și exploatează mijloacele de transport, alte bunuri ce aparțin cetățenilor, întreprinderilor și organizațiilor din zona indicată, iar în multe cazuri și pe cele ale proprietarilor de mijloace de transport ce tranzitau raioanele sus menționate.

5. Începînd cu septembrie 1991.

Se interzice efectuarea tuturor operațiilor bancare de finanțare și întreținere a școlilor de cultură generală, școlilor tehnico-profesionale și a altor instituții de învățămînt din raioanele de răsărit ale Republicii Moldova care au refuzat să treacă sub jurisdicția structurilor de putere formate prin violență la Tiraspol.

6. 1.01.1991 — 1.07.1992.

În urma acțiunilor de luptă dezlănțuite în raioanele din stînga Nistrului de către formațiunile banditești și teroriste înarmate cu sprijinul tot mai fățiș al unităților Armatei a 14-a a fostei URSS (care în prezent se află sub jurisdicția Rusiei) au fost distruse de la 20 pînă la 50 la sută din liniile de telecomunicații, clădirile și construcțiile respective din zona indicată. Prejudiciul adus ramurii telecomunicațiilor în urma conflictului constituie cîteva zeci de milioane de ruble.

7. În perioada conflictului armat.

Nelivrarea unei cantități importante de mărfuri de larg consum, materie primă, materiale, combustibil și alte resurse pentru necesitățile populației, economiei naționale a Moldovei, precum și cheltuielile suplimentare de transport pentru exportarea producției din Moldova pe alte căi feroviare și automagistrale au provocat pagube organizațiilor și întreprinderilor Ministerului Transporturilor în valoare de cîteva sute de milioane de ruble.

În urma distrugerii complete sau parțiale a unui număr considerabil de întreprinderi, gospodării, altor obiective economice, a scăderii volumelor transporturilor de mărfuri s-a redus considerabil volumul producției în ramurile industriei Moldovei (cu 25—40 la sută), a sporit numărul șomerilor, s-au redus suprafețele însămînțate în zona conflictului armat. A fost distrus considerabil fondul locativ al orașelor Dubăsari, Bender, satelor Varnița, Cocieri, Roghi (raionul Dubăsari), Holercani, (raionul Criuleni). De asemenea au fost distruse muzeul din satul Cruglic (raionul Criuleni) școala de muzică (Cocieri), Casa de Cultură (Corjova). Centrul Republican de Refacere a Veteranilor (Dubăsari), Internatul Neuro-Psihiatric, (Cocieri) ș. a.

8. Din ianuarie 1992.

Banca Centrală a Rusiei (fosta bancă de stat a U.R.S.S.), a instituit o blocadă asupra conturilor valutare ale întreprinderilor și cetățenilor Republicii Moldova.

9. 6 ianuarie 1992.

Structurile anticonstituționale din Tiraspol au dat indicații asociațiilor, întreprinderilor, organizațiilor situate în stînga Nistrului, indiferent de tipul și forma lor de proprietate să refuze achitarea impozitelor și altor plăți în bugetul Republicii Moldova, precum și în fondurile centralizate și extrabugetare ale republicii. Acestei dispoziții este dată instituțiilor băncilor și organelor financiare din raioanele estice ale Republicii Moldova.

10. 12 martie 1992.

Banca Centrală a Rusiei, încălcînd normele internaționale și regulile legislației bancare ale Rusiei și Moldovei, precum și acordurile dintre țările C.S.I., a deschis o filială în orașul Tiraspol, fapt care s-a soldat cu distrugerea sistemului bancar unic al statului suveran Moldova, membru al FMI. Drept urmare subiectele economice din Transnistria n-au plătit impozitele și n-au vărsat plățile în bugetul Republicii Moldova (în volum de cîteva miliarde de ruble), ceea ce îngreunează finanțarea acțiunilor bugetare în zonă.

11. Martie — mai 1992.

Formațiunile militare antistatale de la Tiraspol au distrus podurile peste Nistru la Dubăsari, Vadul lui Vodă, Gura Bicului. Pentru restabilirea lor va fi nevoie de zeci de milioane de ruble.

12. 20 iunie 1992.

Structurile anticonstituționale de la Tiraspol au încetat alimentarea cu gaze a unei serii de orașe și raioane din partea dreaptă a Nistrului, inclusiv a orașului Chișinău. Această acțiune a generat staționarea mai multor întreprinderi, a creat grave complicații populației în locuințele cărora gazele erau principalul tip de combustibil.

13. 23 iunie 1992.

Banca de Economii din orașul Tiraspol anunță ieșirea sa de sub jurisdicția Republicii Moldova, Filialele Băncii de Economii a Republicii Moldova din Dubăsari, Tiraspol, Grigoriopol, Camenca, Bender nu au transferat către Moldovei resursele creditare.

Totodată filialele Băncii de Economii din Tiraspol, Ribnița, Grigoriopol, Slobozia, Dubăsari și Bender nu au transferat plățile prevăzute de lege în contul direcției Băncii de Economii a Republicii Moldova cu destinația pentru bugetul republican.

14. Primul semestru 1992.

Acțiunile de luptă și alte acțiuni desfășurate de structurile anticonstituționale din Transnistria s-au soldat cu zeci de mii de refugiați, majoritatea cărora o constituie populația aptă de muncă.

Comisia pentru problemele economiei și ale bugetului a Parlamentului Republicii Moldova.
6 iulie 1992.

ASPECTE ECONOMICE

Regii aveau legi pentru invenții

Fiind îngrijorat de indiferența demnitarilor din republică de a rezolva problemele economiei naționale, am hotărît să revin pentru a le atrage atenția, poate pentru ultima dată. Mă refer la același capitol, al stării deplorabile al inventatorilor din Moldova. Eu nu cunosc nici un stat din lume care poate funcționa fără inventatori și fără legi despre invenții. În evul mediu regii aveau legi despre invenții. De exemplu, dacă bucătarul născocea vreun fel de bucate, numai acestui bucătar i se dădea dreptul să facă felul de bucate respectiv în tot regatul, iar dacă alt bucătar încerca să-i încalce dreptul, acesta era pedepsit cu moartea.

Cu părere de rău, cei de la «Sfatul Țării» pînă astăzi nu au publicat proiectul Regulamentului cu privire la întocmirea și examinarea cererilor pentru propunerile de raționalizare, precum și remunerarea autorilor (coautorilor), pregătit pentru Ministerul agriculturii și alimentației, pentru a sintetiza opinia raționalizatorilor ca urmare a discuției, în vederea elaborării legii. Vreau să subliniez că de elaborarea și adoptarea legilor «cu privire la invenții, modele industriale și mărci comerciale» are nevoie economia Țării. Numai aceste legi pot dirija și dezvolta progresul tehnico-științific, numai invențiile indică nivelul actual de dezvoltare al economiei Republicii.

Deseori se fac plîngeri în adresa întreprinderilor de stat, cooperativelor și întreprinderilor mici, că acestea produc articole de calitate joasă. De ce toate acestea se întîmplă? Pentru că pînă la formarea întreprinderilor mici și cooperativelor, comitetele executive trebuie să nu le înregistreze și să nu le permită a funcționa. Doar după ce acestea vor avea certificatul mărcii comerciale, eliberat de «Comitetul de stat pentru invenții, modele industriale și mărci comerciale», să li se permită a produce. De regulă, aceste articole la etapa elaborării sînt prezentate la expertiză, unde se apreciază calitatea lor, compoziția, simbolul, sau denumirea legală în limba de stat.

Totodată marca comercială apără drepturile legale ale întreprinderii la piață, ea nu permite altei firme sau întreprinderi să vîndă articolele produse de firma sau întreprinderea respectivă, stăpînul acestei mărci. Mărcile comerciale sînt naționale și internaționale.

Așadar, domnilor, aveți posibilitatea de a vă corecta greșeala. Cu introducerea mărcii comerciale veți distruge corupția și specula, totodată veți schimba denumirile infiltrate din alte țări în Republică, veți opri încălcarea legilor internaționale despre mărcile comerciale ale altor state și mărcile comerciale ale altor firme.

Se vorbește mult despre integrarea economiei Republicii Moldova cu România și statele europene. Dar la concret nimic nu se întreprinde sau prea puțin.

Statele europene în decurs de decenii au rezolvat problemele economice prin convenții și înțelegeri internaționale în domeniile tehnico-științific și comerț: cele din Lisabona, Paris, Munchen, întelegerea de la Havana etc. De exemplu, convenția europeană de la Munchen de eliberare a brevetelor europene, din care fac parte vreo 14 state europene.

Moldova, ca stat, este abia în curs de formare și va fi necesar să adere, dar nu numai prin declarații și semnături, ci și prin acțiuni concrete.

În primul rînd, trebuie să se formeze de urgență «Departamentul de stat pentru invenții, modele industriale și mărci comerciale» cu toate atributele necesare: fondul de invenții, redacția, modelele industriale și mărcile comerciale. Să deschidă la Universitatea de Stat facultatea de pregătire a experților, brevetorilor, specialiștilor corespunzători.

Comisia, formată de Guvern, care a elaborat proiectele despre invenții și regulamentul provizoriu cu privire la propunerile de raționalizare, s-a dovedit a fi incapabilă de a crea anumite legi. De exemplu, a omis invențiile care prezintă un secret de stat. Invențiile secrete nu trebuie să fie divulgate, pentru că se trădează interesele statului, de regulă, ele sînt declarate secrete de cabinetul ministrilor.

Cred că multstimații domni din Guvern și Parlament vor înțelege, că au datoria să facă totul pentru prosperarea activă în acest domeniu. Dacă măsurile vor întîrzia, atunci nu mai are rost să învețe în instituțiile superioare și medii, deoarece generația de astăzi nu se mai poate afirma întru binele Țării și poporului.

Petre ROȘIOR.

Tancurile apar în miez de noapte

(Sfîrșit).

putul războiului încoace.

Maiorul de poliție Bortnik, însă, vorbitor de limbă rusă, adept înflăcărat al integrității Moldovei, ne-a informat despre situația din noaptea de duminică spre luni, permițîndu-ne să-l nominalizăm, de altfel ca și comandantul voluntarilor locali dl Serbov.

Noaptea separatiștii au deschis un foc masiv din mitraliere, pistoale-automat, aruncătoare de grenade. Dl maior Bortnik, nedorind să pună în pericol viețile subalternilor săi, se văzu nevoit să ia măsurile de rigoare. El însuși urcă pe o clădire de alături, deteriorată anterior de obuzele gardiștilor, și stabili cu precizie locul de unde trăgeau separatiștii ca apoi băieții din echipa sa, care știu a lua bine la țintă, să tragă la sigur asupra exploziilor de lumină și să înăbușe cuibul de foc al inamicului. Pînă în ziuă de pe clădirea cu nouă etaje de lîngă unitatea militară din Tighina nu a mai tras nimeni asupra Varniței. Din alte locuri, însă, s-a tras.

Pe această poziție noaptea n-a fost liniștită. Pe alteie — din interiorul orașului — ea a fost cu adevărat ferbinte. În oraș gardiștii au aplicat aruncătoare de mine și tancuri, alte tipuri de arme. Și maiorul Bortnik, și comandantul voluntarilor dl Serbov, alți combatanți sînt siguri că gardiștii de la Tighina se folosesc de cei puțin 9 tancuri. Ziua ele stau ascunse sub pămînt, iar noaptea sînt scoase pentru a deschide foc asupra apărătorilor noștri. Dl Serbov susține că știe la sigur chiar și locul dislocării acestor tancuri. Are el oamenii săi care-l informează.

— În raionul numit «BAM», zice dumnealui, separatiștii au patru tancuri îndreptate în direcția Varnița și Chișinău, în centrul orașului — două tancuri. Acestea au la țintă sediul secției orășenești de poliție. Trei ori poate patru tancuri sînt îndreptate înspre platoul Chițcani și se află tot în centrul orașului.

— Și din aceste tancuri s-a tras noaptea trecută?

— Fiecare a cincea împușcătură asupra pozițiilor din orășelul «Solnecinîi» s-a produs din tanc, răspunde cu siguranță dl Serbov. Am fost tanchist și pricep cîte ceva la bubuituri.

Nu există temeiuri pentru a nu da crezare celor spuse de comandantul voluntarilor. Cu atît mai mult că și alte surse confirmă această informație. Deci, gardiștii de la Tighina nu respectă înțelegerea cu privire la retragerea de pe poziții a tehnicii grele, document pe care și-au pus semnăturile și căpeteniile lor.

— E jignitor, zicea maiorul Bortnik. Noi am retras tehnica grea tocmai la Anenii Noi, iar ei o țin camuflată pe poziții. Se vede că separatiștii n-au dorit și nici nu doresc pace. Deși radioul lor trîmbițează întruna despre aceasta.

Are dreptate maiorul. Separatiștii nu doresc pace.

Pe parcursul celor cîtorva ore, cît noi, un grup de ziariști din Chișinău, ne-am aflat la Varnița, dincolo de Nistru, pe un poligon militar, bubuia artileria, se auzeau rafale de mitralieră: separatiștii se învățau a trage, se pregăteau de noi distrugeri, de noi omoruri.

Gheorghe LUPUȘOR.

HOTĂRÎREA

GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

nr. 482 din 13 iulie 1992

Cu privire la acordarea ajutorului medico-social cetățenilor răniți (contuzie, schilodire, boală) în timpul apărării integrității teritoriale a Republicii Moldova

În scopul realizării optime a ajutorului medico-social cetățenilor care au participat în cadrul formațiunilor afacerilor interne, armatei naționale și securității naționale, precum și a voluntarilor pe lîngă aceste formațiuni care au fost răniți (contuzie, schilodire, boală) în urma participării la lupta pentru apărarea integrității teritoriale, independenței Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova **hotărăște:**

1. Se admite acordarea concediului medical membrilor familiei sau altor persoane pentru îngrijirea persoanelor care au fost grav răniți (contuzie, schilodire, boală) în timpul apărării integrității teritoriale a Republicii Moldova și care conform concluziei medicilor curanți au nevoie acută de o îngrijire aparte. Concediul medical pentru îngrijire se acordă atît în timpul tratamentului persoanelor respective în condiții de staționar, cît și în condiții de ambulatoriu pe un termen pînă la 14 zile calendaristice.

În caz că pacientul necesită o îngrijire ce depășește 14 zile calendaristice, persoanelor care îngrijesc rănitul (bolnavul) li se poate prelungi concediul medical pînă la 4 luni calendaristice.

Ordinea de acordare a concediului medical și a prelungirii lui, precum și plata indemnizațiilor în legătură cu concedîul medical se efectuează în modul stabilit. Timpul îngrijirii se la în calcul la vechimea în muncă pentru persoanele care îngrijesc rănitul (bolnavul).

2. Ministerului Sănătății și Ministerului Muncii și Protecției Sociale în comun cu alte ministere interesate să elaboreze și să aprobe în termen de o lună modalitatea de stabilire a invalidității cauzate de rănirea (contuzia, schilodirea, boala) ca urmare a participării la lupta pentru apărarea integrității teritoriale a Republicii Moldova.

Primăriile localităților din zona de conflict, comandanții formațiunilor organelor afacerilor interne, armatei naționale și securității naționale, medicii curanți și organele de expertiză medicală sînt obligate să urgenteze punerea la dispoziție a documentelor necesare pentru expertiza medicală.

3. Cetățenii Republicii Moldova — invalizi ca urmare a participării la lupta pentru apărarea integrității teritoriale a Republicii Moldova sînt asimilați persoanelor invalide în rezultatul îndeplinirii obligațiunilor legate de serviciul militar.

Andrei SANGHELI,
Prim-ministru al Republicii Moldova.

«Nezavisimaia Moldova» își schimbă orientarea

Ieri ziarul «Nezavisimaia Moldova» și-a cerut scuze pentru publicarea articolului meu «Kamciatskie vareaghi» în numărul anterior al aceleiași gazete. În materialul eu scriam că în jurul lui Igor Smirnov, președintele autoproclamat al așa zisei republici moldovenești nistrene, s-au adunat mai mulți pămînteni de ai săi, toți din Kamciatka. Și acești venetici acum țipă isteric: noi vrem să trăim pe pămîntul nostru rusesc, avînd în vedere raioanele de est ale republicii. Ce au comun acești turiști din Kamciatka cu pămîntul Moldovei, mă întrebam eu. N-ar fi mai bine să se întoarcă acasă și să aibă grijă de patria lor istorică?

Ziarul «Nezavisimaia Moldova» mi-a publicat materialul, fără a avea obiecții, iar în numărul următor pe pagina întîi își cere scuze. Cică, purtătorul de cuvînt al Guvernului a lezat onoarea și demnitatea ajutorilor lui Smirnov, sosiți din Kamciatka.

Mă mir mult această întorsătură. Prin ce se explică ea? Ziarul «Nezavisimaia Moldova» a fost și cotidian al Guvernului, dar printr-o decizie specială Executivul s-a dezis de această publicație. Poate redactorul se răzbună? Sau poate cauza e alta, pur și simplu la mijloc e simpatia față de ideologii separatismului? Dacă e așa i-aș recomanda dnei Elena Zamura să citească ultimul număr al ziarului «Moskovskie novosti» care în articolul «Ot putcia c putciu?» scrie: «Acum în Moldova își măsoară forțele două variante ale politicii rusești. Deocamdată prevalează varianta imperială». De ce mă refer la «M.N.»? Acest ziar pînă deunăzi cînta ditirambi regimului smirnovist de la Tiraspol. Dar uite că au înțeles: în depărtata Moldovă își fac de cap rușii de orientare imperială. Să nu priceapă acest lucru un ziar chișinăuian?

S-a întîmplat așa că tot ieri dl D. Antocel, directorul general al A.P. «Alfa», a luat cuvînt în ziarul «Tara», în care «felicită» compatrioții cu prilejul renașterii faimoasei «Sovietskaia Moldavia» vorbind de poziția politică a cotidianului «Nezavisimaia Moldova». Scuzele de ieri ale «N.M.», aduse separatiștilor, dovedesc o dată în plus că dl Antocel vede bine lucrurile.

I. SOFRONIE,
purtător de cuvînt al Guvernului Republicii Moldova.

ACORD

ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI GUVERNUL REPUBLICII UNGARE CU PRIVIRE LA RELAȚIILE COMERCIALE ȘI ECONOMICE

Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Ungare denumite în continuare Părți Contractante,

— fiind conștiente de importanța relațiilor comercial-economice între Republica Moldova și Republica Ungară,

— pornind din intenția de a contribui la formarea relațiilor multilaterale, reciproc avantajoase între ambele țări și a favoriza apropierea de procesele mondiale economice, precum și de practica și normele pieței internaționale,

— tinzînd spre integrarea treptată a economiilor Republicii Moldova și Republicii Ungare în relațiile economice mondiale și mai întîi de toate în structurile economice europene,

— conducîndu-se de principiile de egalitate, avantaj reciproc și normele dreptului internațional la realizarea relațiilor economice reciproce,

au convenit asupra următoarelor:

Articolul 1

Părțile Contractante sînt dispuse să creeze și să dezvolte în mod reciproc relațiile comercial economice directe.

Părțile Contractante vor contribui la dezvoltarea relațiilor reciproce economice și comerciale între participanții la relațiile economice externe, denumiți în continuare subiecți, în conformitate cu legislația fiecăreia din Părțile Contractante.

Articolul 2

Părțile Contractante vor acorda reciproc regimul clauzei cele mai favorizate, oferit oricărei terțe țări, cu scopul de a facilita comerțul între ambele țări.

Articolul 3

Prevederile Articolului 2 din prezentul Acord nu se referă la avantajele:

a) acordate, sau care pot fi acordate de una din Părțile Contractante, altor țări vecine în scopul de a facilita comerțul din zonele de frontieră;

b) acordate, sau care pot fi acordate de una din Părțile Contractante, ca rezultat al participării acesteia în zonele de comerț liber, uniuni vamale sau alte acorduri regionale.

Articolul 4

Livrarea mărfurilor și serviciilor se va efectua pe baza contractelor încheiate între subiecții Republicii Moldova pe de o parte și subiecții Republicii Ungare pe de altă parte.

Articolul 5

Subiecții efectuează decontările și plățile în valută liber convertibilă, luînd ca bază prețurile mondiale curente și condițiile acceptate în practica comercială și financiară internațională.

Calculele referitoare la prezentul Acord se pot efectua cu consimțămîntul părților sub orice formă prevăzută de practica internațională bancară.

Articolul 6

În scopul păstrării relațiilor comercial economice create și necesare ambelor Părți Contractante, pot fi alcătuite liste indicative, ce vor include nomenclatorul și volumul mărfurilor și serviciilor, ce au o însemnătate primordială.

Articolul 7

Băncile împuternicite ale Părților Contractante în decurs de o lună după semnarea prezentului Acord vor coordona și vor stabili modul tehnic necesar de asigurare a operațiilor bancare, ce rezultă din prezentul Acord. În acest scop băncile sus-menționate vor încheia un Acord interbancar.

Articolul 8

Părțile Contractante stabilesc că divergențele ce apar privitor la interpretarea, aplicarea sau realizarea prezentului Acord precum și celelalte probleme ce rezultă din prezentul Acord trebuie să fie rezolvate pe calea intermediul tratativelor.

Articolul 9

Reprezentanții împuterniciți ai Părților Contractante vor întîlni în măsura necesității pe rînd la Chișinău și Budapesta pentru examinarea modului de realizare a prezentului Acord.

Articolul 10

În prezentul Acord pot fi introduse modificări și completări numai cu consimțămîntul reciproc al ambelor Părți Contractante.

Articolul 11

Prezentul Acord se încheie pe termen nelimitat. Fiecare din Părțile Contractante poate suspenda acțiunea prezentului Acord, notificînd despre aceasta în scris celelalte părți contractante. Acțiunea Acordului încetează după șase luni de la data formarea în scris privind acest fapt.

În caz de suspendare a acțiunii Acordului, prevederile acestuia se vor aplica tuturor contractele încheiate în perioada valabilității prezentului Acord pînă la realizarea deplină a obligațiilor prevăzute.

Articolul 12

Prezentul Acord intră în vigoare după informarea scris privind confirmarea de către organele competente ale Părților Contractante.

Părțile au convenit asupra faptului că prevederile acestui Acord se aplică din momentului semnării.

Executat la Budapesta la 26 iunie 1992 în două exemplare originale, fiecare în limba română, maghiară și toate textele fiind autentice, avînd putere juridică egală. În caz de apariție a unor divergențe între Părțile Contractante în ce privește interpretarea și realizarea prezentului Acord Părțile se vor conduce de textul rus al acestui.

Pentru Guvernul Republicii Moldova

Pentru Guvernul Republicii Ungare

ACORD

ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI GUVERNUL REPUBLICII FEDERATIVE CEHE ȘI SLOVACE CU PRIVIRE LA LEGĂTURILE ECONOMICO-COMERCIALE ȘI LA COLABORAREA TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ

Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Federative Cehe și Slovace, denumite în continuare Părți Contractante,

— fiind conștiente de importanța relațiilor comercial-economice tradiționale, tinzînd spre dezvoltarea relațiilor între Republica Moldova și Republica Federativă Cehe și Slovacă,

— luînd în considerație schimbările, ce au loc în viața economică a ambelor republici,

— pe baza principiilor de egalitate, avantaj reciproc, conform normelor dreptului internațional, au convenit asupra următoarelor:

Articolul 1

Fiecare din Părțile Contractante vor crea reciproc un regim mai favorabil pentru mărfurile cu proveniență pe teritoriul Statului Părții Contractante.

Regimul favorabil nu se referă:

a) la înlesnirile oferite de una din Părțile Contractante în cadrul comerțului din zona frontierelor cu țările vecine;

b) la înlesnirile, de care profită una din Părțile Contractante care face parte din Uniunea vamală sau zona comerțului liber, sau înlesnirile, ce reiese din alte acorduri regionale, încheiate de una din Părți și orientate spre instituirea uniunii vamale sau zonei comerțului liber.

Articolul 2

Livrările reciproce de mărfuri și prestarea serviciilor se vor efectua pe baza contractelor încheiate între participanții la relațiile economice externe ale Părților Contractante (în continuare numiți subiecți), cu aplicarea clauzelor uzuale și formelor de comerț internațional, inclusiv tranzacțiile de barter.

Articolul 3

Subiecții din țările Părților Contractante efectuează decontările și plățile în valută liber convertibilă la prețuri mondiale curente și pe principii recunoscute în practica comercială și financiară internațională, pe tot complexul relațiilor economice și comerciale dintre Republica Moldova și Republica Federativă Cehă și Slovacă.

Articolul 4

În scopul efectuării relațiilor comerciale și economice, necesare ambelor țări ale Părților Contractante, sortimentul, volumul de mărfuri și servicii prestate fundamental pot fi apreciate de regulă în liste nu mai tîrziu de 30 octombrie a anului precedent anului livrărilor.

Listele indicate de mărfuri și servicii poartă un caracter informativ și nu limitează posibilitatea subiecților de a încheia contracte pe oricare alt nomenclator al mărfurilor.

Articolul 5

În conformitate cu legislația țărilor, Părțile Contractante vor contribui creării condițiilor necesare pentru încheierea și realizarea contractelor la livrarea mărfurilor și prestarea serviciilor

Articolul 6

Banca Națională a Republicii Moldova și Banca comercială A.O. Cehoslovacă coordonează ordinea calculelor la decontările care reiese din prezentul Acord.

Organele competente ale Părților pot conveni în cazuri particulare la efectuarea plăților între subiecți în valută națională a țărilor lor.

Articolul 7

Plățile la toate formele de operații necomerciale se vor efectua în valută liber convertibilă. Organele competente ale Părților Contractante pot conveni la posibilitatea întrebuințării valutei naționale în calculele pe diverse forme ale plăților de caracter necomercial.

Articolul 8

În corespundere cu legislația fiecărei țări, Părțile Contractante vor contribui la extinderea contractelor între subiecți, orientate spre dezvoltarea comerțului, reciproc și alte forme ale activității antreprenoriale, la aprofundarea colaborării economice și tehnico-științifice. Tendințele, unei astfel de colaborări, în afară de comerțul reciproc, vor include creșterea cooperării producției, crearea întreprinderilor mixte, asociațiilor și organizațiilor internaționale, dezvoltarea turismului, precum și introducerea altor forme progresiste de colaborare, adoptate în economia mondială.

Articolul 9

Părțile Contractante vor contribui la schimbul de informație privind legislația lor, măsurile tarifare și netarifare și alte reguli ale comerț extern.

Articolul 10

Pentru examinarea funcționării prezentului Acord, reprezentanții împuterniciți ai Părților Contractante în limita necesității se vor întîlni pe rînd la Chișinău și Praga.

Articolul 11

Obligațiile ce rezultă din Prezentul Acord nu abordează obligațiile ce rezultă din contractele încheiate pînă la semnarea prezentului Acord între Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste și Cehoslovacia.

Articolul 12

În prezentul Acord pot fi introduse modificări sau completări în coordonare cu Părțile Contractante.

Articolul 13

Prezentul Acord se încheie pe termen nelimitat, totodată el poate fi reziliat prin notificare de o Parte Contractantă. În cazul acesta Acordul își pierde valabilitatea după 6 luni din ziua primirii notei de reziliere.

Contractele încheiate în perioada funcționării prezentului Acord și nedesăvîrșite la momentul expirării termenului funcționării se cuvin îndeplinite în corespundere cu condiția prezentului Acord.

Articolul 14

Prezentul Acord preliminar se va realiza din ziua semnării și intră în vigoare din ziua în care s-a făcut schimb de note, confirmînd aprobarea în corespundere cu legislația Părților Contractante.

Încheiat la Praga, la 30 iunie 1992, în două exemplare originale, fiecare în limba română, cehă și rusă, toate textele fiind autentice. În caz de apariție a divergențelor între Părțile Contractante cu privire la interpretarea prezentului Acord, Părțile se vor conduce de textul în limba rusă.

Pentru Guvernul Republicii Moldova

Pentru Guvernul Republicii Federative Cehe și Slovace

Moldova Suverană

Consecințele separatismului

Cronica crimelor și infracțiunilor economice, financiare, bancare etc., comise împotriva Republicii Moldova, împotriva poporului ei

1. De la 1 aprilie 1991.

Încălcînd legislația bancară a Republicii Moldova («Cu privire la Banca Națională a Moldovei», «Cu privire la bănci și la activitatea bancară»), normele și regulile internaționale, precum și acordurile respective între țările membre ale C.S.I., acordurile bilaterale între băncile naționale ale Moldovei și ale altor țări ale C.S.I., filialele Băncii Comerciale pe Acțiuni a Băncii Agroindustriale (filialele din Dubăsari, Camenca, Rîbnița, Grigoriopol, Slobozia, Bender), precum și Banca pentru Construcții Industriale din orașul Rîbnița au deschis conturi corespondente în alte state din C.S.I. Aceasta a provocat deteriorarea relațiilor de decontări și credite ale Republicii Moldova, a creat posibilitatea finanțării bandelor de mercenari-imigranți (cazaci și alte elemente criminale și teroriste) din Rusia antrenate în lichidarea organelor de putere legitime ale statului Moldova.

Băncii Naționale a Moldovei, precum și organelor statistice din Moldova nu li se mai prezintă datele privind informația bancară, prevăzută de legile Republicii Moldova.

2. 18 octombrie 1991.

Formațiunea antistatală de la Tiraspol a dat indicații filialelor Băncii pentru Construcții Industriale și ale Băncii pentru Probleme Sociale și Locuințe din unele orașe din raioanele de răsărit ale Republicii Moldova (Tiraspol, Rîbnița, Dnestrovsk), să înceteze operațiile financiare prin conturile deschise la Banca Națională a Moldovei (BNM) și să deschidă pînă la 25 octombrie 1991 conturi corespondente în afara Moldovei și să execute prin acestea decontările de rigoare.

3. Sfîrșitul anului 1991 — începutul anului 1992.

Structurile anticonstituționale concediază de la serviciu specialiști și funcționari de naționalitate băștinașă. De exemplu, au fost concediați toți bibliotecarii de naționalitate română din biblioteca centrală din Dubăsari, care au fost nevoiți să se mute la Chișinău. Această situație discriminatorie are loc mai ales în sistemul învățămîntului public (orașele Dubăsari, Bender, raioanele Slobozia, Grigoriopol ș. a.) închiderea Universității Pedagogice din Tiraspol etc. Au fost arse operele clasicilor literaturii române, precum și lucrări ale scriitorilor contemporani din Moldova.

4. Sfîrșitul anului 1991 — începutul anului 1992.

Structurile anticonstituționale din Transnistria confiscă și exploatează mijloacele de transport, alte bunuri ce aparțin cetățenilor, întreprinderilor și organizațiilor din zona indicată, iar în multe cazuri și pe cele ale proprietarilor de mijloace de transport ce tranzitau raioanele sus menționate.

5. Începînd cu septembrie 1991.

Se interzice efectuarea tuturor operațiilor bancare de finanțare și întreținere a școlilor de cultură generală, școlilor tehnico-profesionale și a altor instituții de învățămînt din raioanele de răsărit ale Republicii Moldova care au refuzat să treacă sub jurisdicția structurilor de putere formate prin violență la Tiraspol.

6. 1.01.1991 — 1.07.1992.

În urma acțiunilor de luptă dezlănțuite în raioanele din stînga Nistrului de către formațiunile bandițești și teroriste înarmate cu sprijinul tot mai fățiș al unităților Armatei a 14-a a fostei URSS (care în prezent se află sub jurisdicția Rusiei) au fost distruse de la 20 pînă la 50 la sută din liniile de telecomunicații, clădirile și construcțiile respective din zona indicată. Prejudiciul adus ramurii telecomunicațiilor în urma conflictului constituie cîteva zeci de milioane de ruble.

7. În perioada conflictului armat.

Nelivrarea unei cantități importante de mărfuri de larg consum, materie primă, materiale, combustibil și alte resurse pentru necesitățile populației, economiei naționale a Moldovei, precum și cheltuielile suplimentare de transport pentru exportarea producției din Moldova pe alte căi feroviare și automagistrale au provocat pagube organizațiilor și întreprinderilor Ministerului Transporturilor în valoare de cîteva sute de milioane de ruble.

În urma distrugerii complete sau parțiale a unui număr considerabil de întreprinderi, gospodării, altor obiective economice, a scăderii volumelor transporturilor de mărfuri s-a redus considerabil volumul producției în ramurile industriei Moldovei (cu 25—40 la sută), a sporit numărul șomerilor, s-au redus suprafețele însămînțate în zona conflictului armat. A fost distrus considerabil fondul locativ al orașelor Dubăsari, Bender, satelor Varnița, Cocieri, Roghi (raionul Dubăsari), Holercani, (raionul Criuleni). De asemenea au fost distruse muzeul din satul Cruglic (raionul Criuleni) școala de muzică (Cocieri), Casa de Cultură (Corjova), Centrul Republican de Refacere a Veteranilor (Dubăsari), Internatul Neuro-Psihiatric, (Cocieri) ș. a.

8. Din ianuarie 1992.

Banca Centrală a Rusiei (fosta bancă de stat a U.R.S.S.), a instituit o blocadă asupra conturilor valutare ale întreprinderilor și cetățenilor Republicii Moldova.

9. 6 ianuarie 1992.

Structurile anticonstituționale din Tiraspol au dat indicații asociațiilor, întreprinderilor, organizațiilor situate în stînga Nistrului, indiferent de tipul și forma lor de proprietate, să refuze achitarea impozitelor și altor plăți în bugetul Republicii Moldova, precum și în fondurile centralizate și extrabugetare ale republicii. Aceeași dispoziție este dată instituțiilor băncilor și organelor financiare din raioanele estice ale Republicii Moldova.

10. 12 martie 1992.

Banca Centrală a Rusiei, încălcînd normele internaționale și regulile legislației bancare ale Rusiei și Moldovei, precum și acordurile dintre țările C.S.I., a deschis o filială în orașul Tiraspol, fapt care s-a soldat cu distrugerea sistemului bancar unic al statului suveran Moldova, membru al FMI. Drept urmare subiectele economice din Transnistria n-au plătit impozitele și n-au vărsat plățile în bugetul Republicii Moldova (în volum de cîteva miliarde de ruble), ceea ce îngreunează finanțarea acțiunilor bugetare în zonă.

11. Martie — mai 1992.

Formațiunile militare antistatale de la Tiraspol au distrus podurile peste Nistru la Dubăsari, Vadul lui Vodă, Gura Bîcului. Pentru restabilirea lor va fi nevoie de zeci de milioane de ruble.

12. 20 iunie 1992.

Structurile anticonstituționale de la Tiraspol au încetat alimentarea cu gaze a unei serii de orașe și raioane din partea dreaptă a Nistrului, inclusiv a orașului Chișinău. Această acțiune a generat staționarea mai multor întreprinderi, a creat grave complicații populației în locuințele cărora gazele erau principalul tip de combustibil.

13. 23 iunie 1992.

Banca de Economii din orașul Tiraspol anunță ieșirea sa de sub jurisdicția Republicii Moldova. Filialele Băncii de Economii a Republicii Moldova din Dubăsari, Tiraspol, Grigoriopol, Camenca, Bender nu au transferat Băncii de Economii a Moldovei resursele creditare.

Totodată filialele Băncii de Economii din Tiraspol, Rîbnița, Grigoriopol, Slobozia, Dubăsari și Bender nu au transferat plățile prevăzute de lege în contul direcției Băncii de Economii a Republicii Moldova cu destinația pentru bugetul republican.

14. Primul semestru 1992.

Acțiunile de luptă și alte acțiuni desfășurate de structurile anticonstituționale din Transnistria s-au soldat cu zeci de mii de refugiați, majoritatea cărora o constituie populația aptă de muncă.

Comisia pentru problemele economiei și ale bugetului a Parlamentului Republicii Moldova.

6 iulie 1992.